SPRAWOZDANIE RADY ADWOKACKIEJ W WARSZAWIE

ZA ROK

1947

1948 WARSZAWA 1948

NAKŁADEM WARSZAWSKIEJ IZBY ADWOKACKIEJ

SPRAWOZDANIE RADY ADWOKACKIEJ W WARSZAWIE

ZA ROK 1947

1948 WARSZAWA 1948

NAKŁADEM WARSZAWSKIEJ IZBY ADWOKACKIEJ

Nr 482. Spółdz. Wydawn. „WIEDZA" Druk. Nr 8. W-wa Prusa 15. — 1300.
B-51581

I. WSTĘP.

Rok sprawozdawczy 1947 był drugim rokiem urzędowania Rady Adwokackiej, powołanej w dniu 31.XII. 1945 r. przez Ministra Sprawiedliwości. W roku 1947 Rada Adwokacka kontynuowała i, w dużej mierze, ukończyła prace zapoczątkowane w 1946 r. — nad ustaleniem nowej listy adwokatów i aplikantów adwokackich, przeprowadzeniem weryfikacji — oraz uporządkowaniem akt personalnych. Rok 1947 cechuje, podobnie jak rok 1946, wielka ilość zmian na liście adwokackiej, wywołanych ciągłym dopływem przedwojennych adwokatów i aplikantów adwokackich, oraz częstymi przenosinami siedziby.

Ogólna ilość osób wpisanych na listę adwokacką wynosiła w dn. 31.XII. 1947 r. — 1232 i wzrosła w ciągu 1947 r. o 72 osoby.

W rozumieniu potrzeby dostosowania pracy adwokatury do nurtu przemian społecznych — Rada Adwokacka położyła duży nacisk na zorganizowanie Biur Społecznej Pomocy Prawnej, które zaczęły funkcjonować na terenie Warszawy i Łodzi na jesieni 1947 r.

Czyniono starania o usprawnienie i przyspieszenie postępowania dyscyplinarnego.

Zapoczątkowano trudne i wielkiej wagi dzieło odbudowy domu Rady w Warszawie, przy Al. Sikorskiego 17, gdzie w przyszłości mają się mieścić biura Okręgowej i Naczelnej Rady Adwokackiej.

Dla pełniejszego zobrazowania działalności Rady i jej agend — należy zapoznać się z opracowanym oddzielnie sprawozdaniem delegatury łódzkiej, która reprezentuje żywotny i samodzielny ośrodek adwokatury — Izby Warszawskiej, skupiający ponad 300 adwokatów. Adwokatura łódzka utrzymuje bezpośredni kontakt z najwyższymi instancjami sądowymi, mającymi swą siedzibę w Łodzi (Sąd Najwyższy i Sąd Apelacyjny).

Delegatura Rady w Łodzi prowadzi samodzielną gospodarkę finansową.

II. SKŁAD RADY, KOMISJE, ORGANIZACJA PRACY.

1. Skład Rady.

W celu uzupełnienia składu Rady—Minister Sprawiedliwości, dekretem z grudnia 1946 r., mianował członkiem Rady adw. Witolda Stelzera, dekretem ze stycznia 1947 r. adw. Zofię Gawrońską-Wasilkowską, w lutym 1947 r.—adw. adw. Williama Beyera i Eugeniusza Pieńkowskiego, wreszcie w lipcu 1947 r. adw. Zygmunta Albrechta. W rezultacie w drugiej połowie okresu sprawozdawczego Rada składała się z 18 osób. Skład jej był następujący:

Dziekan — Władysław Janusz Tomorowicz

Wicedziekan —

Sekretarz — Władysław Żywicki

Zastępcy sekretarza—William Beyer i Ludwik Cohn

Skarbnik — Tomasz Bartczak

Pierwszy Rzecznik Dyscyplinarny — Stanisław Garlicki.

Przewodniczący Komisji Sądownictwa Polubownego — Bronisław Zdanowicz

Kierownik Konsultacji Prawnej — Walentyna Markowska

Gospodarz Lokalu — Władysław Winawer

Bibliotekarz — Seweryn Szer

Delegat Rady na Łódź — Przewodniczący Delegatury, Wacław Zylber

Skarbnik Delegatury Łódzkiej—Leonard Szymankiewicz

Rzecznicy Dyscyplinarni—Zygmunt Albrecht, Wiliam Beyer, Ludwik Cohn, Walentyna Markowska, Eugeniusz Pieńkowski, Witold Stelzer, Władysław Winawer, Wacław Zylber

Członek Rady — Kazimierz Mamrot.

W okresie sprawozdawczym Rada odbyła 41 posiedzeń, zbierając się w zasadzie co tydzień w czwartki. Jedynie w okresie ferii sądowych posiedzenia Rady odbywały się rzadziej — raz w miesiącu. Dzięki odbywaniu cotygodniowych posiedzeń — większość spraw była załatwiana bez zwłoki, dotyczy to zwłaszcza wniosków o wpis na listę adwokacką, które to sprawy starano się załatwić możliwie szybko.

Ilość spraw, załatwianych na poszczególnych posiedzeniach, dochodziła do 50, z reguły porządek dzienny zawierał około 30 punktów.

2. Biuro Rady.

Personel biura Rady składał się w okresie sprawozdawczym z 9 osób w tym 2 woźnych. Dyrektorem biura był Leonard Gałecki.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło i wyszło z biura Rady 3005 pism.

Biuro mieści się, w dalszym ciągu, w podnajętym 4-pokojowym lokalu przy ul. Nowogrodzkiej 12.

Ciasne to i nieodpowiednie na cele biurowe pomieszczenie w dużej mierze utrudniało normalną pracę biura.

3. Komisje.

W okresie sprawozdawczym działały następujące Komisje:

a) Komitet Fundacji im. Fr. Kotermanowiczowej pod przewodnictwem Dziekana Wł. Tomorowicza,

b) Komisja Zapomogowa pod przewodnictwem Skarbnika adw. T. Bartczaka,

c) Komisja do Spraw Sądownictwa Polubownego pod przewodnictwem adw. Br. Zdanowicza.

Te trzy komisje działały w składzie podanym w sprawozdaniu za rok 1946.

d) W miejsce Komisji Odbudowy Domu powołano Komitet Odbudowy Domu w składzie następującym: dziekan Wł. Tomorowicz, adw. adw. T. Bartczak, E. Berens, St. Gross, L. Laskowski, A. Maciejko, M. Maślanko, J. Nowodworski, J Podkomorski, A. Tyszyński, W. Winawer, Z. Zienkiewicz, W. Zylber, K. Żołędziowski, W. Żywicki oraz prezes Sądu Okręgowego A. Pyszkowski i prokurator W. Bednarz.

e) Komisja Podatkowa: powołana uchwałą Rady z dn. 19.VI. 1947 r. w składzie następującym:

Adw. adw. T. Bartczak (przewodniczący), W. Beyer, A. Czerski, T. Dublasiewicz, M. Franio, M. Hiszpański, St. J. Janczewski, A. Maciejko, Z. Pałęcki, E. Rettinger, M. Sokołowski, H. Wagner.

4. **Delegatury.**

W okresie sprawozdawczym funkcje delegatów Okręgowej Rady Adwokackiej Warszawskiej na prowincji pełnili następujący adwokaci:

adw. Klajewski Mikołaj — Białystok,
„ Bielobradek Władysław — Częstochowa,
„ Zylber Wacław — Łódź,
„ Szafnicki Wincenty — Piotrków,
„ Askanas Stefan — Płock,
„ Kęszycki Wacław — Siedlce.

III. DZIAŁALNOŚĆ RADY ADWOKACKIEJ.

1. Czynności reprezentacyjne i kontakt z władzami.

W okresie sprawozdawczym Dziekan Rady osobiście, względnie zastępowany przez członka Rady, wielokrotnie reprezentował interesy zawodu adwokackiego na licznych audiencjach i konferencjach w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz utrzymywał stały i ścisły kontakt z Naczelną Radą Adwokacką, w której komisjach współpracował również adw. W. Zylber.

W marcu 1947 r. Rada Adwokacka podejmowała przybyłych do Warszawy na proces Hessa przedstawicieli adwokatury francuskiej.

W czerwcu 1947 r. Rada Adwokacka zorganizowała konferencję z sądowymi sprawozdawcami prasowymi — w celu poinformowania ich o roli i funkcjach obrońców w procesach karnych, która to rola nie zawsze jest dobrze i należycie rozumiana przez poszczególnych przedstawicieli dziennikarstwa.

2. Obrona praw i interesów adwokatury.

a) Sprawy podatkowe adwokatury.

Zagadnienia podatkowe stanowią b. skomplikowany i trudny do rozwiązania problem. Z jednej bowiem strony szereg kolegów słusznie żali się na wygórowane „domiary"

i zbytni fiskalizm urzędów skarbowych — z drugiej strony władze skarbowe zgłaszają nieraz uzasadnione żale o niewłaściwe podejście do obowiązków podatkowych przez niektórych adwokatów.

Rada Adwokacka usiłowała w okresie sprawozdawczym pozostawać w ścisłym kontakcie z przedstawicielami władz skarbowych (Izba Skarbowa) i wyraziła gotowość, na żądanie tychże władz, powołania Komisji Podatkowej, która by opiniowała zeznania poszczególnych adwokatów, zakwestionowane przez urzędy skarbowe. W zamian jednak Rada żądała aby opinia takiej Komisji Podatkowej, powołanej przez Radę, była w zasadzie wiążąca i honorowana przez władze skarbowe, a pomijana tylko wówczas, gdy władze te będą posiadały konkretny materiał dowodowy, wykazujący, iż opinia Komisji Podatkowej była błędna.

Rada Adwokacka złożyła w Izbie Skarbowej Warszawskiej memoriał, przedstawiający stanowisko adwokatury w sprawach podatkowych. Przeprowadzono przy tym rozmowy z Dyrektorem Izby Skarbowej i w rezultacie uzgodniono stanowisko. Jednakże do uruchomienia projektowanych Komisji Podatkowych nie doszło.

W lipcu 1947 r. Rada wysłała do członków Izby Adwokackiej okólnik wzywający do należytego wywiązywania się z obowiązków podatkowych.

b) Zakaz interwencji adwokackich w Wydziale Śledczym Milicji Obywatelskiej.

W związku z wydanym przez władze zakazem interwencji adwokackich w Wydziale Śledczym Milicji Obywatelskiej na m. st. Warszawę—złożono w marcu 1947 r. obszerny memoriał, domagający się zniesienia tego ograniczenia.

W piśmie tym podkreślono między innymi następujące momenty:

„Na tle obowiązujących przepisów K.P.K. w stadium przygotowawczym do procesu karnego udział adwokata w tym postępowaniu jest nie tylko dopuszczalny, ale niekiedy nawet konieczny.

Zgodnie z interpretacją gramatyczną art. 88 K.P.K. należy dojść do wniosku, że w pewnych wypadkach udział obrońcy w toku śledztwa jest obligatoryjny, a w pozostałych fakultatywny.

W dobie obecnej (co jest notoryczne) w przeważającej ilości spraw zamiast śledztwa prowadzone jest dochodzenie.

W myśl art. 244 K.P.K. prokurator przeprowadza dochodzenie bezpośrednio lub za pośrednictwem policji.

Uprawnienia policji w rozumieniu K.P.K. obecnie przeszły na Milicję Obywatelską. Wydział Śledczy m. Warszawy jest jednym z organów Milicji Obywatelskiej.

Wydział Śledczy bardzo często prowadzi dochodzenie w trybie art. 244 K.P.K.

Ponadto w toku dochodzenia na zasadzie art. 254, 257 K.P.K. i art. 20 Przep. Wprowadz. K.P.K. są dokonywane tego rodzaju czynności natury sądowej, których prawidłowość wymaga niekiedy obecności obrońcy, a to dlatego, że art. 256 § 1 K.P.K. nakazuje o terminie tych czynności sądowych zawiadomić obrońcę.

Wreszcie w sprawach o przestępstwa z oskarżenia prywatnego Milicja na żądanie oskarżyciela przyjmuje jego skargę, a w razie potrzeby zabezpiecza dowody (art. 253 § 1 K.P.K.).

Jest rzeczą zupełnie jasną, że oskarżyciel prywatny ma prawo obrać sobie pełnomocnika, przez którego z kolei może podjąć czynności przewidziane w art. 253 K.P.K.

Te same zasady odnoszą się również do pokrzywdzonego, który zamierza wystąpić w procesie karnym w charakterze powoda cywilnego.

To są zasadnicze wypadki, które w świetle obowiązującej procedury karnej uzasadniają urzędowe kontakty stron, a więc i ich pełnomocników z organami, prowadzącymi dochodzenie.

Skoro Wydział Śledczy jest jednym z takich organów, to adwokat, reprezentujący stronę procesową w rozumieniu K.P.K., ma prawo zastępstwa strony przed każdym urzędem, prowadzącym dochodzenie karne na zasadach K.P.K.

Dla pełnego zobrazowania sprawy powołuję się na analogiczne zarządzenia, dotyczące Prokuratury Sądu Okręgowego w Warszawie.“

Niestety żądania Rady nie zostały uwzględnione i w dn. 19.IV. 1947 r. Główna Komenda M. O. nadesłała pismo odmowne, treści następującej:

„W związku z wymienionym pismem uprzejmie komunikuję, że zakazu dopuszczania adwokatów do Komendy M.O. m. st. Warszawy w sprawach ich klientów, przeciwko którym prowadzi się dochodzenie, nie było, natomiast zakaz okazywania akt dochodzenia bez zezwolenia prokuratora utrzymany zostaje w mocy.

W wypadkach, w których K.P.K. przewiduje obecność pełnomocnika podejrzanego, lub kiedy jego udział mógłby się przyczynić do szybszego wykrycia prawdy materialnej, adwokaci będą przyjmowani przez Komendanta M.O. m. st. Warszawy, lub osobę przez niego upoważnioną, którzy wydadzą odnośne zarządzenia podległym organom, o ile uznają to w poszczególnych wypadkach za możliwe; bezpośrednie komunikowanie się obrońców z funkcjonariuszami prowadzącymi dochodzenie nie może być uwzględnione.“

c) Interwencje w sprawach aresztowanych adwokatów.

Rada Adwokacka rozpatrywała sprawy aresztowanych, w ciągu roku sprawozdawczego 12 adwokatów, i w kilku

przypadkach zasługujących na uwzględnienie—prosiła Dziekana Rady o interwencję u właściwych władz.

Władze Karno - Skarbowe wzywały, w kilku przypadkach, delegatów Rady do asystowania przy rewizjach przeprowadzanych w kancelariach adwokackich.

d) Załatwianie spraw w Prokuraturze.

Prokurator Sądu Okręgowego w Warszawie wydał w końcu 1946 r. zarządzenie, iż adwokaci będą przyjmowani tylko przez Prokuratora i jego zastępców, zaś wszelkie interwencje u Podprokuratorów rejonowych — są niedozwolone.

W sprawie tego zarządzenia interweniował w Prokuraturze Sądu Okręgowego Dziekan Rady, składając memoriał— odpis którego przekazano do Ministerstwa Sprawiedliwości. Na skutek tych wystąpień — Ministerstwo, pismem z dnia 13 lutego 1947 r. zawiadomiło, że wyżej powołany zakaz przyjmowania adwokatów przez prokuratorów rejonowych — został uchylony.

e) Obecność adwokatów na rozprawach rozwodowych.

Wbrew dotychczasowej praktyce — zezwalającej adwokatom na pozostawanie na sali sądowej w przypadku zarządzenia rozprawy przy drzwiach zamkniętych, w niektórych Sądach, względnie Wydziałach — zaczęto usuwać adwokatów czekających na sali na sprawy, w przypadku odbywania się spraw rozwodowych.

W sprawie tej interweniował, na prośbę Rady, dziekan Tomorowicz w Prezydium Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa ta jednak nie została definitywnie załatwiona i prawdopodobnie wyjaśni się dopiero po wydaniu przez Ministerstwo Sprawiedliwości odpowiedniego okólnika.

f) Normy wynagrodzeń adwokackich.

W dn. 18.IX.1947 r. Rada powzięła następującą uchwałę:

„Okręgowa Rada Adwokacka wysłuchała sprawozdania Dziekana z konferencji odbytej z Prokuratorem Sądu Okręgowego w Warszawie. Prokurator, działając w ramach akcji unormowanej przepisami ustawy z dnia 2 czerwca 1947 roku o zwalczaniu drożyzny i nadmiernych zysków w obrocie handlowym (Dz.U.R.P. Nr 43, poz. 218), zażądał od Rady Adwokackiej określenia obowiązujących maksymalnych norm honorarium adwokackiego w umowach pomiędzy adwokatami a klientami o wynagrodzenie za czynności adwokackie.

Biorąc pod uwagę następujące przepisy ustawowe, normujące stan prawny w tej dziedzinie:

1. Art. 19. tej ustawy przewiduje, że rozporządzenia Rady Ministrów mogą poddać działaniu ustawy powyższej wynagrodzenia za wartość pracy i za wydatki, które mogą pobierać przyjmujący zamówienia przy umowie o dzieło lub przyjmujący zlecenia (świadczenia usług);

2. Art. 2. ustęp (2), litera k) prawa o ustroju adwokatury z r. 1938 (Dz. U.R.P. Nr 33, poz. 289) zalicza do zakresu działania samorządu adwokackiego wydawanie opinii na żądanie władz co do wysokości należnego adwokatowi honorarium;

3. Art. 9. ustęp (1), litera c) prawa o ustr. adw. powierza Ministrowi Sprawiedliwości określenia w drodze rozporządzenia norm wynagrodzenia adwokatów za czynności urzędowe.

4. Art. 78, ustęp (1) prawa o ustr. adw. stanowi, że adwokat musi określić honorarium według taksy tylko wtedy, gdy nie ma umowy pomiędzy nim a klientem w sprawie wysokości honorarium.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie uważa, że w tym stanie prawnym sprawa określenia obowiązujących maksymalnych norm honorarium adwokackiego w umowach pomiędzy adwokatami a klientami o wysokość honorarium należy do kompetencji Naczelnej Rady Adwokackiej w trybie art. 35 ustęp (1), litera a), b) i h) prawa o ustr. adw.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie solidaryzuje się z ogólnym dążeniem społeczeństwa do obniżenia poziomu cen rzeczy i usług. Rada potępia pobieranie przez adwokatów w poszczególnych wypadkach nadmiernego honorarium w szczególności jeżeli jest ono połączone z wyzyskiwaniem przymusowej sytuacji klienta lub jeżeli może stworzyć pozory, iż jest związane ze szczególnymi wpływami adwokata w jakiejkolwiek instytucji lub u poszczególnych przedstawicieli władz i urzędów, a także, gdy takie honorarium nie uwzględnia sytuacji materialnej klienta lub jest nieproporcjonalne do nakładu pracy adwokata.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie, biorąc pod uwagę wszystkie wyłuszczone wyżej przesłanki, prosi Naczelną Radę Adwokacką o opracowanie sposobu, w jaki palestra polska da realny wyraz solidarności swej z walką społeczeństwa o obniżenie poziomu cen przez wprowadzenie norm, obowiązujących adwokatów.

Uchwałę niniejszą Rada postanawia przedstawić Naczelnej Radzie Adwokackiej, a ponadto przesłać do wiadomości Prokuratora Sądu Okręgowego w Warszawie."

W związku z tą uchwałą Warszawskiej Rady Adwokackiej — Naczelna Rada Adwokacka powzięła w dniu 17.I. 1948 r. uchwałę treści następującej:

„Naczelna Rada Adwokacka na plenarnym posiedzeniu w dniu 17 stycznia 1948 r. zajmowała się sprawą unormowania wysokości zarobków adwokackich w ramach ogólnej akcji społeczeństwa, zmierzającej do obniżenia cen rzeczy i usług.

Zagadnienie udostępnienia szerokim masom społeczeństwa pomocy prawnej było zawsze troską samorządu adwokackiego.

Utworzenie jeszcze przed wojną sieci bezpłatnych poradni prawnych przy Sądach Okręgowych zarówno jak i pomoc indywidualnie udzielana przez wszystkich prawie adwokatów w formie bezpłatnego prowadzenia szeregu spraw, ustanawianie obrońców z urzędu zarówno w sprawach cywilnych jak i karnych, nie zaspakajały potrzeb społeczeństwa.

Toteż w ramach szeroko zakreślonej akcji społecznej Rady Adwokackie uruchomiły po wojnie Biura Społecznej Pomocy Prawnej, których zadaniem są pełnowartościowe świadczenia adwokackie w zamian za wynagrodzenie dostosowane do rzeczywistych możliwości płatniczych społeczeństwa. Pod kontrolą Rad Adwokackich i przy unormowaniu maksymalnych cen za świadczenia adwokackie — Biura te rozwijają działalność, spełniając swe społeczne zadanie.

Gdy adwokatura działalnością swoją dała wyraz stanowisku, że obowiązkiem adwokata jest traktować swój zawód jako służbę społeczną, a nie jedynie jako czynność zarobkową — z tym większą przykrością Naczelna Rada Adwokacka stwierdza, iż zdarzają się — sporadyczne co prawda — wypadki pobierania rażąco wysokich honorariów przez niektórych adwokatów. Pobieranie takich wynagrodzeń zwłaszcza, gdy są one połączone z wyzyskiwaniem przymusowej sytuacji klienta, gdy mogą one stwarzać pozory, że są związane ze szczególnymi wpływami adwokata w jakiejkolwiek instytucji lub urzędzie, lub wreszcie — gdy są one niewspółmierne do wkładu pracy adwokata—zasługuje na najsurowsze potępienie i w wypadkach, które dojdą do wiadomości Rad — pociągną za sobą konsekwencje dyscyplinarne.

W oparciu o jednomyślną opinię Okręgowych Rad Adwokackich Naczelna Rada Adwokacka podejmuje walkę z elementem antyspołecznym w adwokaturze.

Aczkolwiek stosownie do art. 78 ust. (1) prawa o ustr. adw. wysokość wynagrodzenia w zasadzie pozostawiona jest umowie pomiędzy adwokatem i klientem, to jednakże pozostawienie pełnej swobody w określaniu wynagrodzenia adwokackiego, byłoby sprzeczne z założeniami słuszności i obowiązkami społecznymi.

Władze samorządu adwokackiego postanowiły zatem poddać rewizji wypadki skarg na nadmierne wynagrodzenie nawet wtedy, gdy zawarta została umową w tym przedmiocie.

Naczelna Rada Adwokacka apeluje do wszystkich Kolegów o wspólne z nią podjęcie walki w obronie dobrego imienia adwokatury.‘‘

g) Udział adwokatury w postępowaniu dyscyplinarnym.

W związku z podjętą przez Radę inicjatywą (sprawozdanie za rok 1946 — str. 25) — Naczelna Rada Adwokacka wystąpiła do Ministerstwa Sprawiedliwości o uwzględnienie postulatu co do dopuszczenia adwokatów do obrony w postępowaniu dyscyplinarnym zarówno w stosunku do funkcjonariuszów państwowych, jako też i innych kategorii pracowników.

h) Sprawy różne.

W marcu 1947 r. na prośbę Rady — Dziekan Wł. Tomorowicz interweniował u Prezydenta m. st. Warszawy o uruchomienia linii autobusowej ze śródmieścia do gmachu Sądu na Lesznie, a to celem usprawnienia komunikacji z tym gmachem. Sprawa linii autobusowej nie została zrealizowana wobec uruchomienia na ul. Chłodnej i Leszno komunikacji tramwajowej.

W listopadzie 1947 r. Rada czyniła starania w Komunalnej Kasie Oszczędności m. st. Warszawy o podwyższenie dla adwokatów górnej granicy kredytu wekslowego do sumy 200.000 zł na cele remontu i zorganizowania kancelarii. Starania te jednak nie odniosły rezultatu.

Do Komisji do spraw Sądownictwa Polubownego przy Radzie Adwokackiej wpłynęły w okresie sprawozdawczym 4 sprawy. W dwóch sprawach nastąpiła ugoda, jedna sprawa została umorzona, w jednej Sąd Polubowny nie doszedł do skutku.

3. Kierowanie wykształceniem zawodowym aplikantów adwokackich.

Powołane do życia w listopadzie 1946 r. Seminarium dla Aplikantów Adwokackich kontynuowało swoje prace w ciągu całego roku kalendarzowego 1947 w sali Rady Zakładowej Społecznego Przedsiębiorstwa Budowlanego w Warszawie, przy ul. Stalina 37. Wykłady odbywały się we wtorki i piątki każdego tygodnia w godzinach 18 — 20. Prace Seminarium trwały od stycznia do kwietnia roku sprawozdawczego, z krótką przerwą wywołaną przez wiosenną sesję egzaminacyjną, po czym — przez maj i czerwiec do połowy lipca. Po przerwie letniej zajęcia zostały wznowione z dniem 10 października i ciągnęły się do dnia 16 grudnia 1947 r. Przeprowadzono ogółem 68 wykładów i ćwiczeń, 6 wykładów nie odbyło się. Przeciętna frekwencja wynosiła 20 osób (na 34 osoby zapisane).

Wykładowcami byli: adw. adw. Dziekan W. J. Tomorowicz, I. Chabielski, A. Chmurski, A. Czerski, M. Franio, M. Hiszpański, A. Landau, L. Laskowski, M. Maślanko, H. Howogródzki, J. Podkomorski, S. Szer, Z. Wasilewski, Z. Wasilkowska, F. Zadrowski, Wł. Żywicki.

Drugi powojenny egzamin adwokacki odbył się w dniach 18, 19 i 26 kwietnia 1947 r. Egzamin był przeprowadzony przez 2 Komisje, z których jednej przewodniczył adw. Bronisław Zdanowicz, drugiej adw. W. Zylber. Egzamin zdało z wynikiem dodatnim 20 aplikantów adwokackich, którzy uchwałą Rady z 28 kwietnia 1947 r. zostali wpisani na listę adwokatów. Dwóch aplikantów otrzymało stopień niedostateczny, dwóch nie przystąpiło do egzaminu z przyczyn usprawiedliwionych.

Następny z kolei egzamin adwokacki powinien był mieć miejsce w grudniu 1947 r. Ponieważ jednak w styczniu 1948 r. upływał termin 2-letniego stage'u kilku aplikantów — przeto Rada Adwokacka zwróciła się do Naczelnej Rady Adwokackiej prosząc o wyrażenie zgody na przesunięcie, w drodze wyjątku, terminu egzaminu adwokackiego z grudnia 1947 r. na styczeń 1948 r. Uzyskawszy akceptację Rady Naczelnej — wyznaczano termin egzaminu na 23, 24 i 31 stycznia 1948 r.

Uchwałą z dnia 27 listopada 1947 r. Rada Adwokacka zobowiązała poszczególnych patronów do składania, poczynając od stycznia 1947 r., półrocznych sprawozdań z przebiegu aplikacji praktykujących pod ich patronatem aplikantów adwokackich.

W związku z wątpliwościami jakie nasuwał art. 3 dekretu z 22.I.1946 r. o wyjątkowym wpisywaniu na listę adwokacką (Dz. U. poz. 33) — Rada Adwokacka postanowiła, że osoby dopuszczone do egzaminu adwokackiego, a zwolnione w trybie art. 3 ust. 3 powołanego wyżej dekretu od obowiązku odbycia aplikacji sądowej i adwokackiej:

a) nie mogą, nawet na własną prośbę odbywać aplikacji adwokackiej, o ile nie mogą wylegitymować się aplikacją sądową, zakończoną egzaminem;

b) jeżeli posiadają warunki ustawowe do odbywania aplikacji adwokackiej, mogą, pomimo zwolnienia ich od odbywania aplikacji adwokackiej, odbywać taką aplikację i ubiegać się o skrócenie im tejże aplikacji przez Radę Adwokacką.

4. Odbudowa Domu Izby Adwokackiej.

Zagadnienie odbudowy domu przy Al. Sikorskiego 17 w Warszawie stanowiło przedmiot stałej troski Rady. Odbudowa ta połączona jest z wielkimi trudnościami z tej przyczyny, że budynek frontowy jest zniszczony prawie w 90%, oficyny podlegają rozbiórce, a koszt budowy lokalu frontowego wyniósłby około 40.000.000 zł. — Rada Adwokacka nie rozporządzając sama żadnymi funduszami na odbudowę nie mogłaby się podjąć tak wielkiego przedsięwzięcia. Powstała zatem alternatywa oddania domu do odbudowy osobom trzecim, względnie innej instytucji w zamian za wieloletnie użytkowanie. Jednakże z uwagi na potrzebę budowania od fundamentu (istniejący fragment wypalonych murów na 1/2 traktu frontowego — nie posiada większej wartości) i związany z tym wielki koszt — nie można było znaleźć odpowiedniego reflektanta.

Początkowo powstała koncepcja odbudowania tylko parteru względnie dwóch kondygnacji budynku, z przeznaczeniem parteru na sklepy, a I piętra na biuro Rady. Jednakże rozmowy z prywatnymi reflektantami odnośnie takiego rozwiązania sprawy — nie dały pozytywnego rezultatu. Wówczas Rada zdecydowała się przystąpić do odbudowy własnym kosztem i staraniem, z myślą umieszczenia tam biura Rady.

Jednakże w międzyczasie Zarząd Miejski w m. st. Warszawie wezwał Radę do odbudowy całego budynku o 6 kondygnacjach, a to pod rygorem odebrania Radzie prawa od-

budowy i oddania nieruchomości innej instytucji. Ogłoszenie to ukazało się w Dzienniku Urzędowym Rady Narodowej i Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy w dniu 18.IX. 1947 r. Aby uniknąć tej alternatywy Rada zdecydowała się przystąpić sama do odbudowy i w tym celu postanowiono: 1) powołać Komitet Odbudowy Domu; 2) opodatkować adwokaturę specjalną składką na cele odbudowy; 3) bezzwłocznie zlecić architektowi Vogtmanowi sporządzenie szczegółowego projektu odbudowy domu.

W dniu 12 listopada 1947 r. odbyło się zebranie Komitetu Odbudowy Domu Rady, na którym uchwalono obciążyć członków Izby w okresie 5 miesięcy, poczynając od 1 stycznia 1948 r. dodatkową składką w wysokości 1.000 zł miesięcznie na cele odbudowy Domu. Jednocześnie wybrano Komitet Wykonawczy, którego przewodnictwo objęli adw. J. Nowodworski i adw. T. Bartczak. Powyższe uchwały Komitetu Odbudowy zostały zatwierdzone przez Radę Adwokacką.

W pracach związanych ze sprawami odbudowy Domu wziął żywy udział — zaproszony przez Radę spoza jej grona — adw. St. Kuhnke.

5. Biura Społecznej Pomocy Prawnej.

Zainicjowane w 1946 r., pod auspicjami Naczelnej Rady Adwokackiej projekty stworzenia Biura Społecznej Pomocy Prawnej — zostały zrealizowane w ciągu 1947 r.

Naczelna Rada Adwokacka jeszcze w maju 1947 roku uchwaliła regulamin biura S.P.P., zaś Rada Adwokacka w Warszawie jednocześnie przystąpiła do prac organizacyjnych, mających na celu stworzenie tych biur w Warszawie i Łodzi.

Prace organizacyjne nastręczyły liczne trudności: trzeba było wystarać się o odpowiedni lokal, zaangażować adwo

katów na kierowników biura, przyjąć personel biurowy, a co najważniejsze przeprowadzić propagandę za współpracą z S.P.P. wśród szeregów adwokackich i zarazem rozpowszechnić, za pomocą czasopism i radia, wiadomość o stworzeniu biur S.P.P. wśród szerokich rzesz ludzi pracy, dla których te biura zostały powołane do życia. Akcja ta wymagała też ze strony Rady znacznego wysiłku finansowego, gdyż zorganizowanie biur i pokrycie wstępnych deficytów pociągnęło za sobą dość znaczne, jak na skromne możliwości budżetowe Rady, wydatki.

Prace wstępne, zapoczątkowane w maju 1947 r., trwały przez czerwiec, lipiec i sierpień 1947 r., przy czym jednym z powodów opóźnienia akcji był brak taksy za czynności adwokackie, wykonywane w ramach S.P.P. Taksa ta musiała być opracowana przez Radę, uzgodniona z C.K.Z.Z. i zaakceptowana przez Naczelną Radę Adwokacką.

Prace organizacyjne na terenie Warszawy zlecono adw. W. Kuźmiczowi, którego Rada zaangażowała na stanowisko zastępcy Przewodniczącego Biura. Jednocześnie powołano Komisję Nadzorującą, pod przewodnictwem Dziekana Rady.

We wrześniu 1947 r. Rada uchwaliła uzgodnioną z C.K. Z.Z. taksę za czynności adwokackie w ramach S.P.P. i z dniem 1.X.1947 r. otwarto w Warszawie biuro S.P.P. z siedzibą w gmachu B.G.K., wypożyczoną przez Zarząd Miejski.

Po uchwaleniu taksy i instrukcji została wysłana do wszystkich adwokatów ankieta z zaproszeniem do współpracy. Pominięci zostali jedynie adwokaci, do których ma zastosowanie art. 16 dekretu o przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury. Ogółem wysłano 638 zaproszeń, do których zostały załączone: kwestionariusz, deklaracja oraz regulamin i taksa.

Do dnia 1 października 1947 r. (data uruchomienia biura) zgłosiło współpracę 298 adwokatów. Zgodnie z wy-

pełnionymi kwestionariuszami zostały sporządzone listy adwokatów z podziałem na specjalności.

Na wydatki związane z organizacją Biuro otrzymało subwencję od Okręgowej Rady Adwokackiej w ogólnej kwocie 150.000 zł (dalsze subwencje: w październiku 50.000 zł, w grudniu 50.000 zł i 35.000 zł).

W okresie prac organizacyjnych odbyły się dwie konferencje prasowe: jedna w końcu czerwca, druga w połowie września, na skutek których ukazały się odpowiednie notatki i artykuły w prasie miejscowej i zamiejscowej. W dniu 1 października 1947 r. odbyto trzecią konferencję prasową.

Z dniem 3 listopada 1947 r. funkcje Przewodniczącego Biura—Rada Adwokacka powierzyła adw. Kaniewskiemu Władysławowi. Uzgodniono, że Przewodniczący przyjmuje interesantów pięć dni w tygodniu w godz. 16 — 17 oraz w soboty w godz. 16 — 19, zastępca Przewodniczącego — codziennie, z wyjątkiem sobót, w godz. 16 — 19.

W okresie od 1.X.47 r. do 31.XII.47 r.: zgłosiły się do Biura 502 osoby, z których 321 skierowano do adwokatów, pozostałym udzielono na miejscu potrzebnych informacji i wskazówek. Pragnący uzyskać bezpłatne porady prawne byli kierowani na konsultację do pokoju adwokackiego w gmachu Sądu przy ul. Leszno. Wśród skierowanych do adwokatów 248 osób było z Warszawy, pozostałe 73 osoby — z innych miejscowości.

Skierowani w/g zawodów:

urzędników	69
robotników	37
emerytów	27
rolników	8
nauczycieli	13

przewstawicieli wolnych zawodów	8
kupców	20
z różnych zawodów	94
bez zawodu	45
Razem	321

Skierowani w/g rodzajów spraw:

mieszkaniowe	43
spadkowe	27
rozwodowe	45
odszkodowania	14
ubezpieczeniowe	8
ze stosunku pracy	14
różne cywilne (uznanie za zmarłego, stwierdzenie zgonu, przysposobienie, dochodzenie ojcostwa i alimenty, majątkowe)	91
handlowe	2
administracyjne	10
karne (Sądy Powszechne)	45
karne (Sądy Wojskowe)	8
karno - skarbowe	8
karne specjalne	3
Komisja Specjalna	3
Razem	321

Od skierowanych były pobierane opłaty wstępne w wysokości od 100 do 500 zł. Ogólny wpływ z opłat wstępnych wyniósł zł 53.400.—

Wpłynęło ogółem 89 zawiadomień o zgłoszeniu się klijentów do adwokatów, z których wynikało, że:

w 4 sprawach zrezygnowano z pomocy adwokackiej,
6 spraw nie zostało przyjętych jako beznadziejne,
15 spraw — udzielenie porad prawnych,
64 sprawy przyjęto do prowadzenia.

Za porady prawne było pobierane honorarium w wysokości od 200 do 500 zł. Za przyjęte sprawy honorarium wahało się w granicach od 1.200 do 20.000 zł i przeważnie płatne było w kilku ratach. Ogólna kwota wpłat adwokatów wyniosła zł 15.540.—

Ilość adwokatów współpracujących z Biurem wyniosła na 31.XII.47 r. — 392 osoby.

Stan Księgi Kasowej B.S.P.P. na 31 grudnia 1947 r.

Przychód		Rozchód	
Subwencje od Okr. Rady Adwokackiej	285.000.—	Wydatki admin.	67.954.—
Opłaty wstępne	52.400.—	Wydatki person.	278.000.—
Wpłaty adwokatów	15.540.—		345.954.—
Opinie prawne na piśmie	400.—	Saldo na 1.I.48.	7.386.—
	353.340		353.340.—

U w a g a: zestawieniem objęto okres od 12.VIII.47 r. do 31.XII.47 r. z tym, że po stronie przychodów kwota subwencji zł 150.000.— przypada na

okres organizacyjny do 1.X.47 r.;
po stronie rozchodów na okres ten przypada zł 35.781.— na wydatki administracyjne i 30.000.— zł na wydatki personalne.

6 Uchwały dotyczące wpisu na listę adwokacką.

A) W dniu 8 maja 1947 roku Rada powzięła uchwałę treści następującej:

„Po wysłuchaniu referatu adw. Zylbera w sprawie założenia nowej listy adwokatów (wykładnia art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 24.V.45 r.) Rada Adwokacka zważyła co następuje:

a) Zagadnienie czy wpisy na listę adwokacką dokonane przez Tymczasowy Zarząd Izby Adwokackiej są wpisami mającymi moc prawną, budzi liczne wątpliwości, gdyż stan który panował do czasu ukonstytuowania się władz samorządu na zasadzie dekretu z dn. 24.V.1945 r. (Dz. U. poz. 146) — był w pewnym stopniu stanem ex lex.

Jednakże zachodzi potrzeba liczenia się z prawami nabytymi na podstawie takich wpisów oraz z tym, że uchwały Tymczasowego Zarządu Izby Adwokackiej były uznawane przez Izbę do Spraw Adwokatury i inne władze państwowe.

b) Dla uporządkowania listy adwokackiej konieczne jest skreślenie z listy takich adwokatów, którzy zgłosiwszy się do Izby wyjechali następnie w niewiadomym kierunku lub za granicę z zamiarem stałego tam przebywania. Ilość takich adwokatów na terenie Izby Warszawskiej jest dość znaczna.

W tym stanie rzeczy postanowiono:

1) Rada Awokacka nie widzi potrzeby sprawdzania i potwierdzenia uchwał w sprawie wpisu na listę adwokatów i aplikantów adwokackich, powziętych przez Tymczasowy Zarząd Izby Adwokackiej po dniu 31 lipca 1945 r. tj.

po dacie wejścia w życie dekretu z 24.V.45 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury.

2) W wypadku zgłoszenia się przedwojennego adwokata do Izby Adwokackiej, obrania przez siebie siedziby i następnego wyjazdu w niewiadomym kierunku lub za granicę na dłuższy względnie stały pobyt — należy postąpić jak następuje:

a) jeśli w danej sprawie brak jest uchwały o umieszczeniu na liście adwokackiej, powziętej czy to przez Tymczasowy Zarząd Izby Adwokackiej, czy też przez Radę Adwokacką — to pomimo umieszczenia takiego adwokata na liście adwokackiej — należy podanie petenta pozostawić bez uwzględnienia, po uprzednim wezwaniu go do wskazania faktycznej siedziby na terenie Izby (art. 57 ust. 3 prawa o ustr. adw.).

b) jeśli w danej sprawie zapadła po dniu 31.VII.45 r. uchwała Tymczasowego Zarządu Izby Adwokackiej lub Rady Adwokackiej, umieszczenia na liście adwokatów, wówczas należy wezwać nieobecnego członka Izby pod adresem siedziby przez niego wskazanej, z zakreśleniem mu terminu, do wskazania obecnej siedziby i uiszczenia zaległych składek, po bezskutecznym upływie zakreślonego terminu, zawiesić w czynnościach zawodowych (art. 81 ust. 5 prawa o ustr. adw.) przy jednoczesnym wszczęciu postępowania dyscyplinarnego (art. 72 ust. 1 prawa o ustr. adw.).“

B) Wobec tego, że w b. licznych przypadkach odnośnie adwokatów umieszczonych na liście adwokackiej w 1945 r. brak było wyraźnej uchwały Tymczasowego Zarządu Izby Adwokackiej o umieszczenie na liście w trybie art. 4 i 5 dekretu z dnia 24.V.45 r., względnie w trybie ustawy o ustroju adwokatury—Rada Adwokacka, na szeregu posiedzeń w ciągu 1947 r., powzięła uchwały co do umieszczenia na liście 321 takich adwokatów.

C) Według art. art. 5 i 6 dekretu z dnia 24.V.45 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury—osoby nie wpisane na listę adwokatów przed 1.IX. 1939 r. i nie mające w tejże dacie ukończonych 4 lat aplikacji sądowej i adwokackiej, które zostały dopuszczone do sprawowania zawodu adwokackiego w okresie okupacji niemieckiej, bądź złożyły w tym czasie na terenie Państwa Polskiego egzamin adwokacki mogą w okresie do dnia 31.VII.47 r. ubiegać się o wpis na listę adwokatów, jeśli odpowiadają ustawowym warunkom przyjęcia do adwokatury i o ile Komisja Weryfikacyjna nie wypowiedziała się przeciwko dopuszczeniu ich do adwokatury.Osobom tym, w razie wpisania na listę wlicza się do okresu wykonywania zawodu adwokackiego czas sprawowania czynności w adwokaturze. Wniesienie podania o wpis przez taką osobę, wykonywającą zawód adwokacki w dn. 31.VII.1945 r. uprawnia do wykonywania zawodu adwokackiego do czasu rozstrzygnięcia wniosku przez Radę Adwokacką. Wreszcie do okresu wykonywania zawodu adwokackiego przez te osoby — zalicza się czas służby na stanowiskach prawnych w urzędach państwowych i samorządowych po wyzwoleniu spod okupacji.

Literalny tekst powyższego przepisu mógłby doprowadzić do wniosku, że po dniu 31.VII.1947 r. osoba, która została dopuszczona do wykonywania zawodu adwokackiego w czasie okupacji niemieckiej, posiadając pełne uprawnienia do wpisu na listę adwokatów (art. 57, 58 i 59 prawa o ustr. adw.), nie może ubiegać się o ten wpis z powodu zapadłej prekluzji.

Rada Adwokacka na posiedzeniu w dniu 20.XI.1947 r., po wysłuchaniu referatów adw. W. Zylbera i St. Garlickiego — postanowiła uznać, że osoby, które wykonywały zawód adwokacki w czasie okupacji niemieckiej — mogą ubiegać się o wpis na listę adwokacką, poczynając od 1.VIII.1947 r.,

na zasadach ogólnych, przewidzianych w prawie o ustroju adwokatury i nie korzystają z wyjątkowych uprawnień, przewidzianych w art. 5 i 6 dekretu z dn. 24.V. 1945 r. (Dz. U. poz. 146).

D) Odnośnie trybu ogłoszeń o kandydatach ubiegających się o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich — Rada, reasumując swoją poprzednią uchwałę, postanowiła:

„Poczynając od dnia 1 stycznia 1948 r. dokonywać ogłoszeń o osobach zgłaszających się o wpis na listę adwokatów i aplikantów adwokackich w drodze komunikatów, wywieszanych w pokojach adwokackich w Sądzie i ogłaszanych w biuletynie „Państwo i Prawo";

dokonywać wpisu po upływie miesiąca od daty ogłoszenia;

ogłoszeń nie stosować wobec osób:

1) wpisanych na podstawie art. 4 i 5 dekretu,
2) zwolnionych przez Min. Sprawiedliwości od obowiązku odbycia aplikacji sądowej i egzaminu sędziowskiego,
3) zwolnionych w szczególnych przypadkach przez Radę Adwokacką."

7. Zebranie sprawozdawcze w Łodzi.

W dniu 31 maja 1947 r. odbyło się w Łodzi, w gmachu Sądu Okręgowego zebranie sprawozdawcze adwokatury okręgu łódzkiego.

Zebranie zagaił adw. Zylber, witając przedstawicieli Magistratury w osobach Prezesa S. O. Piliczewskiego, Prokuratorów: Kozłowskiego, Orlikowskiego i Kotlickiego oraz Sędziego Brudnickiego, Dziekana Okręgowej Rady Adwokac-

kiej Adwokata Tomorowicza oraz zebranych kolegów, oddając przewodnictwo zebrania Adwokatowi Tomorowiczowi.

Przewodniczący wezwał zebranych do uczczenia przez powstanie zmarłych kolegów: Józefa Osieckiego, Zofii Deczyńskiej, Władysława Dicksteina i Feliksa Asta, a następnie powołał Prezydium Zebrania w osobach: adw. Ludwika Domańskiego, adw. Aleksandra Mogilnickiego, adw. Mieczysława Jarosza, adw. Stefana Sztromajera, adw. Edmunda Moszkowskiego oraz na sekretarzy: adw. Zdzisława Pechnika i adw. Zygmunta Wołowskiego.

Dziekan adw. Tomorowicz wygłosił przemówienie, w którym omówił zaszłe zmiany w życiu społecznym i gospodarczym kraju w związku z zawodem adwokackim, podniósł społeczne znaczenie adwokatury, wspomniał o tworzeniu się Biur Społecznej Pomocy Prawnej podkreślił, że zadaniem adwokatury jest obrona praw indywidualnych z zachowaniem interesów zbiorowości.

Sprawozdanie ogólne z działalności Delegatury złożył adw. Zylber, który podkreślił, że działalność Rady Adwokackiej sprowadza się przede wszystkim do uporządkowania list adwokackich. Na temat samorządu adwokatury stwierdził, że nie ma co prawda wybieranego samorządu, ale istnieją dwa czynniki, a mianowicie: udział członków korporacji w pracy i samowystarczalność finansowa. W dalszym ciągu rozgraniczył układ adwokatury łódzkiej pod względem źródeł zarobkowania: dzisiaj 33% adwokatów zajmuje się czystą adwokaturą obrończą; 10% to druga kategoria zarobkująca, wykonywująca praktykę w granicach przewidzianych art. 16; 30% to trzecia kategoria adwokatów utrzymujących się z radcostw i wreszcie czwarta kategoria to adwokaci utrzymujący się z radcostw i wolnej praktyki. Dalszymi sprawami, jakimi zajmowała się Delegatura Łódzka, była

obrona interesów zawodowych, a w szczególności kwestie mieszkaniowe i podatkowe. Ponadto Delegatura organizowała szkolenie aplikantów, organizowała odczyty, biblioteki, zarządzała zbiórki na doraźne cele oraz zajmowała się sądownictwem dyscyplinarnym. Adw. Zylber wskazał na ciężary związane z obronami z urzędu oraz na niewłaściwość uprawiania przez adwokatów zajęć ubocznych, a zwłaszcza pośrednictwa.

Zebrani uchwalili zatwierdzenie dotychczasowych zbiórek na fundusz zapomogowy, biblioteczny i na cele społeczne, oraz upoważnili Delegaturę na przyszłość do ustalania dodatkowych składek na te cele w miarę potrzeby.

Dziekan podziękował członkom Delegatury za ich pracę.

Następnie odczytał sprawozdanie kasowe skarbnik adw. Szymankiewicz, nadmieniając, że nie obejmuje ono funduszu pomocy wzajemnej.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej złożył adw. Bądzyński, wnosząc o udzielenie Delegaturze absolutorium.

Sprawozdanie Specjalnej Komisji Rewizyjnej referował adw. Moszkowski.

Następnie przystąpiono do dyskusji.

Adw. Zakrzewski zarzucił, że praca w bibliotece jest zbyt powolna i niedostateczna, brak czasopism, orzecznictwa w komplecie oraz nowo ukazujących się komentarzy.

Adw. Sarnowski mówił o tradycji adwokatury i obowiązku jej uspołecznienia się. Adw. Mamrot, nawiązując do dobrej tradycji adwokatury, mówił o konieczności dostosowania się do nowej rzeczywistości.

Dziekan adw. Tomorowicz w dyskusji z adw. Sarnowskim podkreślił, że adwokatura jest integralną częścią świata pracy, że niezawisłość korporacyjna musi być ograniczona potrzebami społeczeństwa.

Adw. Jackowski, nawiązując do przemówienia adw. Sarnowskiego, podnosi, że to co Delegatura zrobiła, było jej obowiązkiem, uważa, że należy zastanowić się nad uspołecznieniem pomocy prawnej.

Adw. Jarosz przypomina, że na posiedzeniu Naczelnej Rady Adwokackiej powołano komisję do opracowania nowego prawa o ustroju adwokatury, uchwalono powołanie do życia Biura Społecznej Pomocy Prawnej. Adwokat jest powołany do obrony sprawiedliwości, jego obowiązkiem jest obrona jednostki. Na przestrzeni ostatnich pięćdziesięciu lat adwokatura dawała chlubne przykłady uspołecznienia. Z tą tradycją adwokatury zrywać nie wolno.

Adw. Albrecht złożył projekt trwałego uczczenia pamięci zmarłych kolegów; podczas wojny zginęło około 50% adwokatów łódzkich. Komisja rozważała formy tego uczczenia. Adw. Albrecht jest zdania, że należy powołać Komisję dla opracowania tego zagadnienia. Przede wszystkim przewidziana jest tablica z nazwiskami zmarłych w czasie wojny adwokatów. Stawia dwa wnioski fakultatywne:

I. Utworzenie Komitetu przez Delegaturę,

II. Upoważnienie Delegatury do zebrania na ufundowanie tablicy składek w wysokości podwójnej miesięcznej składki adwokackiej.

Wnioski powyższe uchwalono.

8. Sprawa zajmowania przez adwokatów stanowisk w przemyśle państwowym.

Na posiedzeniu w dniu 20.XI.1947 r. Rada rozpatrywała zagadnienie, czy dopuszczalne jest zajmowanie przez adwokata w Centralnym Zarządzie Przemysłu Branżowego stanowiska nie podlegającego na czynnościach radcy prawnego?

W przedmiocie tym Rada wysłuchała referatu adw. Z. Albrechta treści następującej:

„Dla udzielenia właściwej odpowiedzi na postawione pytanie konieczne jest zarówno uprzytomnienie sobie przepisów prawnych, regulujących dozwoloną kumulację oznaczonych stanowisk z zawodem adwokata, jak i charakteru instytucji, noszącej nazwę Centralnego Związku odpowiedniego przemysłu: włókienniczego, węglowego, skórzanego czy np. materiałów budowlanych. Uwagi dotyczące Centralnych zarządów odnoszą się w znacznej mierze do Dyrekcji i Zjednoczeń przemysłowych, instytucje te bowiem o różnej nazwie i różnych stopniach w hierarchii organizacji przemysłu mają w zasadzie na celu koordynowanie działalności tudzież nadzorowanie i kontrolowanie przedsiębiorstw państwowych, z tego więc punktu widzenia zaliczone być muszą do jednego rzędu.

Co do przepisów prawnych to wchodzą tu w grę artykuły 82, 83, 84 i 85 prawa o ustroju adwokatury z dnia 4 maja 1938 r., art. 16 dekretu o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury w brzmieniu noweli z dnia 26 sierpnia 1946 r. a ponadto postanowienia dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych. Znany art. 16 dekretu z dnia 26.VIII. 1946 r. zawiesza na czas do dnia 1 września 1949 r. zawarty w art. 82 ustawy o ustroju adwokatury zakaz łączenia z zawodem adwokata stanowiska funkcjonariusza państwowego jak również pracownika samorządowego, z tym tylko zastrzeżeniem, że w czasie zostawania na tych stanowiskach nie wykonywa on swego zawodu.

Art. 83 prawa o ustroju adwokatury zabrania adwokatowi osobistego udziału w prowadzeniu przedsiębiorstwa finansowego, przemysłowego, lub handlowego, jak również zajmowania w takim przedsiębiorstwie jakiegokolwiek sta-

nowiska, choćby stanowiło ono w całości lub części jego własny majątek. Jak wiadomo Rada Adwokacka może jednak udzielić adwokatowi zezwolenia na osobiste prowadzenie przedsiębiorstwa, stanowiącego jego własność lub własność jego najbliższej rodziny Okręgowa Rada Adwokacka może również zezwolić adwokatowi na objęcie stanowiska w radzie nadzorczej przedsiębiorstwa finansowego, przemysłowego lub handlowego albo w zarządzie komunalnej kasy oszczędności lub spółdzielni.

W związku z treścią tych przepisów należy stwierdzić, że od zakazów w nich zawartych nie ma żadnej przejściowej dyspensy, nie znają one żadnej różnicy pomiędzy przedsiębiorstwem prywatnym i państwowym, względnie samorządowym, a wreszcie, że są samoistne, nie opierają się bowiem na kolizji samego zajęcia z godnością stanu, o czym mówi art. 85 prawa o ustr. adw.

Charakter prawny Centralnych Zarządów, Dyrekcji i Zjednoczeń nie był do niedawna ściśle określony. Według statutu organizacyjnego Ministerstwa Przemysłu, Centralne Zarządy były rodzajem departamentów tego urzędu, a Dyrekcje — wydziałów. Co się tyczy Zjednoczeń, to mając w tak zw. „aktach erekcyjnych" nadaną przez Ministra Przemysłu osobowość prawną, były raczej zbliżone do przedsiębiorstw państwowych.

Obecnie podwalinę pod prawną organizację i strukturę przemysłu położył dekret z dnia 3 stycznia 1947 r. o tworzeniu przedsiębiorstw państwowych. Według art. 1 tego dekretu właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Skarbu oraz Prezesem C.U.P.'u mogą w drodze zarządzeń tworzyć lub wydzielać z administracji państwowej państwowe przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe, górnicze oraz świadczenia usług. Według art. 2 dekretu w tym samym trybie mogą być tworzone przedsiębiorstwa państwowe mające na celu

koordynowanie działalności przedsiębiorstw państwowych oraz ich nadzorowanie i kontrolowanie, jak również wykonywanie takich samych czynności w stosunku do przedsiębiorstw, znajdujących się w zarządzie państwowym. Te ostatnie kategorie przedsiębiorstw, mających na celu koordynację, nadzorowanie i kontrolowanie innych przedsiębiorstw — będą tworzyły obecnie Centralne Zarządy. Mogą również stać się nimi Dyrekcje, o ile zostaną wyodrębnione z Centralnych Zarządów, a wreszcie i Zjednoczenia, o ile nie zostaną całkowicie zlikwidowane, na co wskazują dotychczasowe zmiany organizacyjne.

Tak czy inaczej, wszystkie te instytucje zgodnie z dekretem z dnia 3 stycznia 1947 r. staną się przedsiębiorstwami i aczkolwiek nastąpi to dopiero po wydaniu przez właściwych ministrów odpowiednich zarządzeń, to już od początku b. r. Centralne Zarządy przestały być traktowane jako departamenty a ich pracownicy jako funkcjonariusze państwowi.

Zgodnie z ust. 2 art. 11 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. członkowie dyrekcji i pracownicy przedsiębiorstw nie są urzędnikami państwowymi, ich stosunek zatem do przedsiębiorstw opierać się będzie na prywatno-prawnym najmie pracy.

W tych warunkach, ze względu na już dokonane zmiany w pozycji prawnej osób zatrudnionych w Centralnych Zarządach jak i na ustalony w dekrecie z dn. 3.I.1947 r. ich charakter, wyjaśnienie kwestii dopuszczalności łączenia stanowisk w tych instytucjach z zawodem adwokata stało się zupełnie aktualne. Konkluzja wypływa z przytoczonych przesłanek automatycznie. Centralne Zarządy, Dyrekcje, względnie Zjednoczenia nie są urzędami państwowymi lecz przedsiębiorstwami, a zatrudnione w nich osoby nie są funkcjonariuszami państwowymi, a ponieważ w okresie do dnia 1 września

1949 r. adwokatowi wolno objąć tylko stanowisko funkcjonariusza państwowego, przeto zakaz zajmowania przez adwokata stanowiska w przedsiębiorstwach przemysłowych zawarty w art. 83 prawa o ustroju adwokatury odnosi się w całej rozciągłości do zajmowania takiego stanowiska w Centralnym Zarządzie, Dyrekcji lub Zjednoczeniu.

Na marginesie trzeba dodać, że dekret z dnia 3 stycznia 1947 r. przewiduje uregulowanie zasad przeprowadzania kontroli w przedsiębiorstwach przez władze nadzorcze w sposób, który ustalony zostanie w statutach tych przedsiębiorstw. W art. 10 stanowi on również, iż każde przedsiębiorstwo mieć będzie Radę Nadzoru Społecznego, odsyła przy tym do rozporządzenia Rady Ministrów, która określi zakres działania Rad Nadzoru Społecznego, sposób powoływania i zwalniania ich członków, ich organizacje i sposób wykonywania powierzonych czynności. Wobec braku rozporządzenia Rady Ministrów nie można już obecnie mówić, w jakim stopniu Rady Nadzoru Społecznego dadzą się przyrównać do rad nadzorczych, w których w myśl art. 83 ust. 2 prawa o ustroju adwokatury adwokat będzie mógł obejmować stanowiska za zezwoleniem Okręgowej Rady Adwokackiej. To samo odnosi się do organów kontroli przedsiębiorstw przez władze nadzorcze, o czym mowa w art. 13 dekretu. Zagadnienie to jest jednak odrębne i znajdzie swe wyjaśnienie bądź na podstawie zapowiedzianego rozporządzenia Rady Ministrów, bądź w statucie konkretnego przedsiębiorstwa.

W końcu trzeba zastrzec, że wszystko, o czym była mowa nie dotyczy czynności adwokata jako radcy prawnego, zgodnie bowiem z art. 84 prawa o ustroju adwokatury zakazy i ograniczenia zawarte w art. 82 i 84 nie odnoszą się do czynności radcy prawnego. Na podstawie powyższych przesłanek Rada Adwokacka p o s t a n o w i ł a: uznać, iż „zajmo-

wanie przez adwokatów stanowisk w przemyśle branżowym i w Centralnych Zarządach, Dyrekcjach i Zjednoczeniach przemysłowych koliduje z zakazem, zawartym w art. 83 prawa o ustroju adwokatury i wezwać adwokatów zajmujących takie stanowiska do opuszczenia ich pod rygorem odpowiedzialności dyscyplinarnej".

Uchwała powyższa jest zgodna z uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej z 25.X.1947 r., iż „zgodnie z art. 83 prawa o ustroju adwokatury — adwokatowi nie wolno łączyć swego zawodu ze stanowiskiem wicedyrektora administracyjnego, wzgl. innego stanowiska, za wyjątkiem radcy prawnego, w państwowym przedsiębiorstwie handlowym lub przemysłowym".

9. Pomoc prawna dla ludności ubogiej.

a) Obrony z urzędu w sprawach cywilnych.

W okresie sprawozdawczym delegowano w rejonie Sądu Okręgowego w Warszawie do obron z urzędu 228 adwokatów, z tego było obron: w Sądzie Grodzkim 77,
w Sądzie Okręgowym 151.

b) Konsulacja dla niezamożnej ludności.

Porady odbywały się w gmachu Sądów ul. Leszno 51/53 w pokoju adwokackim. Porady były udzielane bezpłatnie 2 razy w tygodniu (poniedziałki i czwartki). Na każdy dyżur wyznaczano 3 adwokatów. Ogółem odbyto 85 dyżurów. Udzielono 956 porad.

10. Wykonanie dekretu z 28.X.1947 r. w sprawie obowiązku zawiadomienia o prowadzeniu przemysłu i wykonywaniu niektórych zajęć zarobkowych.

Powołany wyżej dekret nałożył na organizacje samorządu zawodowego obowiązek przeprowadzenia akcji rejestracyjnej i wydawania zaświadczeń o dokonaniu zawiadomienia.

W celu wykonania tych obowiązków, ciążących na Radzie Adwokackiej, delegaci Rady, nawiązawszy kontakt z Ministerstwem Przemysłu i Handlu, opracowali wzory odpowiednich druków i instrukcji, które zostały rozesłane do wszystkich adwokatów.

Ponieważ termin wnoszenia przez adwokatów opłat oraz zawiadomień mijał 31 grudnia 1947 r. — przeto większa część pracy Rady, związana z wydawaniem zaświadczeń o wykonaniu zawiadomienia — przypadła na początek 1948 r.

Nad przeprowadzeniem całej tej akcji miał nadzór z ramienia Rady adw. W. Żywicki.

11. Udział w pracach społecznych.

Uchwałą z dnia 27.III.1947 r. Rada wezwała członków Izby do wpłacenia do kasy Rady składek na rzecz powodzian w kwocie najmniej po 300 zł, z tym, że przekazano jednocześnie na ten cel z funduszów Rady 25.000 zł.

Uchwałą z dnia 4.IX.1947 r. Rada wezwała członków Izby do zadeklarowania i wpłacenia 10% podatku obrotowego na odbudowę stolicy.

Ponieważ mimo tej uchwały wpływy z ofiar, wpłacanych przez adwokaturę, okazały się niedostatecznie wysokie, przeto delegaci Rady nawiązali kontakt z Naczelnym i Stołecznym Komitetem Odbudowy Warszawy w celu uzgodnienia i usprawnienia akcji zbiórkowej.

Uchwałą z dnia 16.X.1947 r. Rada wezwała członków Izby do wpłacania świadczeń na Pomoc Zimową w wysokości od 500 do 1.500 zł jednorazowo.

12. Sprawy różne.

Dla wygody adwokatury warszawskiej Rada wystarała się o przydział pomieszczenia w gmachu Sądów Warszawskich na Lesznie, na pokój adwokacki. W październiku

1947 r. zaangażowano specjalnego woźnego Rady, który ma pieczę nad pokojem adwokackim; do pokoju tego zakupiono meble i podręczną biblioteczkę — kosztem około 27.000 zł.

W ciągu 1947 r. Rada wydała 5 swych biuletynów, drukowanych w czasopiśmie „Państwo i Prawo". Przy redagowaniu biuletynu współpracowali kol. kol. K. Mamrot, E. Mieroszewicz i W. Zylber.

Na posiedzeniu Rady w dn. 2.X.1947 r. adw. W. Zylber wygłosił referat o najpilniejszych zadaniach Rady, wyrażając przekonanie, że zadaniami tymi są: 1) zdanie sprawozdania za ubiegły okres, 2) zorganizowanie nowej siedziby Rady, co jest związane z odbudową domu przy Al. Sikorskiego 17, 3) założenie biblioteki, 4) należyte przygotowanie zawodowe aplikantów adwokackich, 5) krzewienie zasad etyki zawodowej, 6) stosowanie zasad regulaminowych przy pro- procedurze wpisu na listę (stosowanie ogłoszeń).

IV. DYSCYPLINA KORPORACYJNA I WERYFIKACJA.

1. Sprawozdanie Sądu Dyscyplinarnego.

Skład Sądu Dyscyplinarnego Izby Adwokackiej w Warszawie w roku sprawozdawczym był następujący:

Prezes Sądu	Biejat Edmund,
Wiceprezes	Kloczewski Mikołaj,
Wiceprezes	Meszorer Albert.
Członkowie	Hiszpański Mieczysław, Korboński Stefan — do października 1947 r. Malinowski Wiesław, Śliwowski Jerzy, Topiński Jan — do marca 1947 r. Warman Zygmunt, Ciemniewski Stefan, Łódź Litwin Józef, Łódź Mazurowski Szczepan. Łódź

Posiedzenia Sądu. W okresie sprawozdawczym Sąd Dyscyplinarny odbył ogółem 24 posiedzenia, na których rozpatrzono 58 spraw.

Prokurator brał udział w 12 sprawach.

Wyroki: Wyroków uniewinniających — 6
wyroków skazujących — 25

Wymiary kar były następujące:

upomnienie . . . . . — 18
nagana . . . . . . — 6
pozbawienie praw wykonywania zawodu . . . . . . — 1

Postanowienia o tymczasowym zawieszeniu zapadły w . . . . 4 sprawach

Pozostawiono bez uwzględnienia zażalenia na postanowienie Pierwszego Rzecznika Dyscyplinarnego o umorzeniu dochodzenia w . . . . . . 11 sprawach

Uchylono postanowienie I Rzecznika Dyscyplinarnego w przedmiocie umorzenia postępowania dyscyplinarnego i akta zwrócono temuż Rzecznikowi, celem uzupełnienia dochodzenia w . . 2 sprawach

Przekazano I Rzecznikowi Dyscyplinarnemu do uzupełnienia dochodzenia w . 1 sprawie

Zarządzono przerwę w rozprawie w . . 1 sprawie
Postępowanie zawieszono w . . . . . 3 sprawach.
Odroczono . . . . 5 spraw.

Pozostało do osądzenia 24 sprawy, z których 4 przekazano łódzkiemu kompletowi sądowemu.

2. Sprawozdanie I Rzecznika Dyscyplinarnego.

Funkcje Pierwszego Rzecznika Dyscyplinarnego pełnił adw. Stanisław Garlicki.

Funkcje Rzeczników Dyscyplinarnych pełnili Członkowie Rady:

adw. Beyer William — od 27 lutego 1947 r.
„ Cohn Ludwik — do maja 1947 r.
„ Gawrońska-Wasilkowska Zofia — od 6 lutego 1947 r.
„ Markowska Walentyna — przez cały okres sprawozdaw.
„ Szer Seweryn — do 25 września 1947 r.
„ Winawer Władysław — przez cały okres sprawozdaw.

Uchwałą Rady z dnia 25 września 1947 r. przyjęto rezygnację adw. Seweryna Szera ze stanowiska Rzecznika Dyscyplinarnego i powołano na jego miejsce adw. Witolda Stelzera.

Funkcje Zastępców Rzeczników Dyscyplinarnych pełnili:

adw. Całus Edmund
„ Pstrokoński Stanisław
„ Sieroszewski Władysław
„ Węgliński Zdzisław
— przez cały okres sprawozdawczy

„ Olchowicz Janusz
„ Kostecka Alicja
„ Zienkiewicz Ziemisław
— od 16 października 1947 r.

„ Budka Bogumił
„ Terajewicz Witold — od 30 października 1947 r.
„ Wojtala Antoni
„ Artymiński Stanisław — od 6 listopada 1947 r.

Na terenie Delegatury Łódzkiej funkcje Rzeczników Dyscyplinarnych pełnili:

adw. Zylber Wacław
„ Pieńkowski Eugeniusz — od 27 lutego 1947 r.
„ Knapik Zdzisław — do 23 stycznia 1947 r., tj. do czasu powołania go na Członka Naczelnej Rady Adwokackiej.
„ Albrecht Zygmunt — od 16 października 1947 r.

Funkcje Zastępców Rzeczników Dyscyplinarnych pełnili:

adw. Bruzda Bernard
„ Lenartowicz Henryk } — od 16 maja 1947 r.
„ Dreszer Alfred
„ Rogoziński Szymon } — od 16 października 1947 r.

Uchwałą Rady z dnia 16 października 1947 r. postanowiono Rzecznikom-Członkom Rady Adwokackiej zlecać jedynie wnoszenie oskarżenia przed Sądem Dyscyplinarnym, prowadzenie zaś dochodzeń — Zastępcom Rzeczników.

Zestawienie.

Niezakończonych spraw w roku 1946 . .	44	
Postępowanie zawieszono w sprawie . .	1	
W okresie sprawozdawczym wpłynęło spraw	125	
Razem . .	170 spraw	

Umorzono . . . . 50 spraw
Przekazano Sądowi Dyscyp. 65 spraw /49 spr. z aktami oskarżenia.
16 „ na skutek zażaleń stron na postanowienie I R. D. o umorzeniu dochodzenia)
Niezakończonych . . . . 54 spr.
Postępowanie zawieszone w . . 1 spr. 170 spraw

3. Weryfikacja.

W okresie sprawozdawczym Komisja Weryfikacyjna, pod przewodnictwem sędziego Jerzego Bigelmajera, odbyła 6 posiedzeń, rozpatrując nagromadzony w ciągu 1946 r. przez rzeczników weryfikacyjnych materiał dowodowy. W pierwszym rzędzie Komisja Weryfikacyjna zajęła się weryfikacją tych licznych adwokatów i aplikantów adwokackich, którzy będąc wpisani na listę w okresie okupacji, podlegali z urzędu zweryfikowaniu. Są to osoby „dopuszczone do wykonywania zawodu adwokackiego" w rozumieniu art. 5 dekretu z dnia 24.V.1945 r. o tymczasowych przepisach uzupełniających prawo o ustroju adwokatury. W ciągu 1947 r. Komisja Weryfikacyjna uznała 124 z tych osób dopuszczonych do wykonywania zawodu — za godnych należenia do adwokatury, w związku z czym osoby te zostały wpisane na listę adwokatów, względnie aplikantów adwokackich.

Na dzień 31 grudnia 1947 r. pozostało jeszcze nie załatwionych kilkadziesiąt spraw kwestyjnych bądź też dla których rozstrzygnięcia potrzeba było jeszcze zbierać dodatkowe materiały.

Ponadto Komisja Weryfikacyjna zajmowała się sprawami tych 4 adwokatów — narodowości żydowskiej, którzy byli zatrudnieni, w okresie okupacji, w Służbie Porządkowej Gminy Żydowskiej, i którzy sami prosili o poddanie ich weryfikacji. Sprawa ta komplikowała się przez fakt, że niezależnie od weryfikacji adwokackiej — Centralny Komitet Żydów w Polsce postanowił poddać postępowanie tych ad-

wokatów orzecznictwu Sądu Obywatelskiego. — Rada Adwokacka usiłowała uzgodnić z Centralnym Komitetem Żydów w Polsce sposób jednolitego postępowania w tych sprawach — lecz usiłowania te nie dały pozytywnych rezultatów.

Komisja Weryfikacyjna na posiedzeniu w dniu 25.II. 1948 r. postanowiła uznać 4 wyżej wspomnianych adwokatów za godnych należenia do stanu adwokackiego.

V. STAN LICZBOWY IZBY.

1. Stan liczbowy adwokatury.

W dniu 1 stycznia 1947 r. figurowało na liście adwokatów i osób dopuszczonych do wykonywania zawodu adwokackiego — ogółem 1160 osób.

W okresie sprawozdawczym zaszły na liście adwokackiej następujące zmiany:

A. Wpisano na listę adwokacką:

1) na mocy art. 4 ust. 1 dekretu z dnia 24.V.1945 r. (osoby, które przed 1.IX.1939 r. były wpisane na listę adwokacką różnych izb Rzeczypospolitej) 48

2) na mocy art. 4 ust. 3 tegoż dekretu (osoby, które 1.IX.1939 r. były aplikantami adwokackimi i miały ukończone 4 lata aplikacji) 20

3) na mocy art. 56 i 59 prawa o ustroju adwokatury (osoby, które przeszły z sądownictwa, wyższych uczelni prawniczych i tp.) 30

4) na mocy art. 57 i 63 prawa o ustroju adwokatury, wzgl. art. 14 dekretu (osoby, które odbyły normalną aplikację adwokacką, zakończoną egzaminem adwokackim) 19

5) na podstawie art. 5 dekretu z 24.V.45 r. dopuszczono do wykonywania zawodu adwokackiego (osoby wpisane na listę adwokacką lub aplikantów adwokackich w czasie okupacji) 16

6) na podstawie art. 11 dekretu (adwokaci, którzy przenieśli siedzibę z innej Izby do Izby Warszawskiej) oraz wpisani na listę w związku z przyłączeniem do terenu apelacji warszawskiej nowych sądów . . 22

Ogółem wpisano . . . 155

B. Skreślono z listy adwokatów:

1)	na skutek przeniesienia siedziby do innych Izb .	34
2)	na skutek śmierci	22
3)	na skutek przejścia do sądownictwa	5
4)	na własne żądanie	3
5)	na mocy art. 87	4
6)	na skutek opuszczenia siedziby	15
	Razem	83

Ogółem zatem stan liczbowy adwokatury zwiększył się o 72 osoby i wynosił w dn. 31.XII.1947 r.—1232 osoby. Cały ten przyrost liczbowy ograniczył się do Okręgu Warszawskiego, w którym w ciągu r. 1947 przybyło 86 adwokatów, podczas gdy inne okręgi sądowe wykazały pod tym względem bądź stabilizację, bądź nawet tendencję spadkową.

2. Adwokaci nie wykonywający zawodu.

Spośród adwokatów wpisanych na listę adwokacką należy wyodrębnić 2 kategorie osób, nie wykonywających zawodu adwokackiego: a) adwokaci powołani do sądownictwa w trybie dekretu z 22.II.1946 r. o przymusowym zatrudnie-

niu we władzach wymiaru sprawiedliwości, b) adwokaci zajmujący stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej (art. 16 dekretu z dn. 24.V.46 r. o tymcz. przep. uzup. prawo o ustr. adw.).

W okresie sprawozdawczym powołano do sądownictwa 7 osób.

Ustalenie dokładnej liczby osób, nie mających prawa wykonywania zawodu z uwagi na art. 16 dekretu z 24.V. 1945 r., nasuwało znaczne trudności wobec tego, że szereg adwokatów nie zawiadomiło Rady o zajmowaniu stanowisk w służbie państwowej i samorządowej. W lutym 1947 r. Rada ustaliła listę osób, podlegających ograniczeniu z art. 16, wpisując na tę listę 54 adwokatów. Jednocześnie rozesłano do wszystkich członków Izby do wypełnienia deklaracje mające na celu ustalenie, czy do danej osoby nie należy stosować ograniczeń wypływających z powołanego wyżej art. 16. W okresie do końca 1947 r. wpisano dodatkowo na listę adwokatów ograniczonych z art. 16 — 8 osób, a wykreślono z tejże listy 10 osób, tak że na dzień 31.XII.1947 r. na liście tej figurowało 52 osoby.

3. Rozmieszczenie adwokatury.

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiła żadna zmiana granic Apelacji Warszawskiej. Natomiast na terenie tejże Apelacji utworzono w Skierniewicach Wydział Zamiejscowy Sądu Okręgowego w Warszawie (Dz. U. poz. 263/47), zaś Okręgi Sądów Grodzkich w Garwolinie, Sobolewie i Żelechowie wyłączono z okręgu Sądu Okręgowego w Siedlcach i włączono do Sądu Okręgowego w Warszawie (Dz. U., poz. 302/47).

Stan rozmieszczenia adwokatury obrazują poniższe tablice

Sąd Okręgowy	Sąd Grodzki	Stan na 15.XII 1938	Stan na 21 I 1946	Stan na 31.XII 1946	Stan na 31.XII 1947
Warszawa	Warszawa (Gołąbki, Piastów, Pruszków, Włochy)	1.509	454	615	706
	Góra Kalwaria	2	3	3	3
	Grodzisk Maz. (łącznie z Podkową Leśną, Milanówkiem, Brwinowem)	6	22	23	20
	Garwolin	5	1	4	4
	Grójec	6	2	3	4
	Łowicz	4	4	6	4
	Mińsk Mazow.	5	2	—	—
	Mogielnica	2	2	2	1
	Nasielsk	1	—	—	—
	Nowy Dwór (łącznie z Legionowem)	7	—	2	1
	Otwock (Anin, Świder)	6	8	8	9
	Piaseczno (łącznie z Konstancinem i Skolimowem)	1	8	7	5
	Pułtusk	5	—	—	—
	Radzymin	1	2	1	2
	Skierniewice	4	4	4	6
	Sobolew	2	1	1	2
	Sochaczew	5	1	2	4
	Wołomin	3	—	1	—
	Wyszków	2	1	1	1
	Żelechów	2	—	—	—
	Żyrardów	4	3	2	3
	Ogółem:	1582	519	685	775
Białystok	Białystok	39	11	12	12
	Bielsk Podl.	2	2	2	2
	Siemiatycze	3	—	—	—
	Sokołów	2	—	—	—
	Hajnówka	—	—	1	1
	Ogółem:	46	13	15	15

Sąd Okręgowy	Sąd Grodzki	Stan na 15.XII 1938	Stan na 21.I 1946	Stan na 31.XII 1946	Stan na 31.XII 1947
Częstochowa	Częstochowa	38	25	33	34
	Kłobuck	—	—	—	—
	Koziegłowy	—	—	1	1
	Krzepice	—	—	—	—
	Pławno	1	1	1	1
	Radomsko	5	3	5	5
	Wieluń (w 1938 r. Wieluń i Wieruszów należały do Apel. Poznańskiej w Wieluniu miało siedzibę 2 adwokatów)	—	—	3	3
	Wieruszów	—	—	—	—
	Zawiercie	5	—	6	3
	Żarki	2	—	1	1
	Ogółem:	51	29	50	48
Łomża	Łomża	15	2	3	4
	Czyżew	2	—	—	—
	Grajewo	—	—	—	1
	Kolno	1	—	—	—
	Ostrołęka	2	1	1	1
	Ostrów Łomż.	2	2	3	2
	Sokoły	1	—	—	—
	Wysokie Mazowieckie	1	—	—	—
	Zambrów	1	—	—	—
	Ogółem:	25	5	7	8
Łódź	Łódź	271	256	300	292
	Brzeziny	4	1	2	2
	Kutno	6	5	5	4
	Łask	5	1	3	3
	Łęczyca	5	4	5	4
	Ozorków	3	—	2	2
	Pabianice	5	2	2	4
	Tuszyn	1	—	—	1
	Widawa	1	—	1	1
	Zgierz	9	3	2	2
	Ogółem:	310	272	322	315

Sąd Okręgowy	Sąd Grodzki	Stan na 15 XII 1938	Stan na 21.I 1946	Stan na 31.XII 1946	Stan na 31.XII 1947
Piotrków	Piotrków	23	10	15	15
	Bełchatów	1	1	1	1
	Rawa Maz.	4	2	2	2
	Tomaszów Maz.	7	2	2	3
	Nowe Miasto n/Pilicą	1	1	1	1
	Opoczno	—	—	3	3
	Ogółem:	36	16	24	25
Płock	Płock	15	10	8	8
	Gostynin	3	1	2	3
	Płońsk	4	2	2	2
	Rypin	3	1	3	3
	Sierpc	3	3	4	4
	Ogółem:	28	17	19	20
Siedlce	Siedlce	21	17	17	16
	Biała Podlaska	9	2	3	3
	Kock	—	—	—	—
	Łosice	1	1	1	—
	Łuków	3	—	1	2
	Międzyrzec	3	—	3	2
	Radzyń	2	2	2	1
	Sokołów Podl.	3	4	4	2
	Węgrów	—	—	—	—
	Stoczek Lub.	2	—	—	—
	Ogółem:	42	26	31	26
	Suma ogólna członków Izby:	2120	897	1153	1232

4. Aplikanci adwokaccy.

W dniu 31.XII. 1946 r. ilość aplikantów adwokackich w okręgu całej Izby wynosiła 66 osób. W okresie sprawozdawczym wpisano na listę aplikantów adwokackich 45 osób, wykreślono z listy 17 osób — przybyło zatem 28 osób, tak

że w dniu 31.XII 1947 r. Izba Warszawska posiadała 94 aplikantów adwokackich. Spośród 17 osób skreślonych z listy aplikantów adwokackich — w 13 przypadkach nastąpiło to na skutek zdania egzaminu adwokackiego i wpisania na listę adwokatów.

Z podanej wyżej liczby 94 aplikantów adwokackich 57 miało siedzibę w Warszawie, 32 w Łodzi i 5 w innych miejscowościach.

VI. SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

1. Budżet Rady i jego analiza.

a) Wysokość składek i wpisów.

W okresie sprawozdawczym zapadły w tym przedmiocie następujące uchwały:

1) określono składkę adwokacką dla adwokatów ograniczonych z art. 16 dekretu z dnia 24.V. 1945 r. na sumę zł 150.— miesięcznie, poczynając od 1.I. 1947 r. (tj. na 50% normalnej składki);

2) ustalono wysokość opłaty wpisowej na 5000.— zł, z terminem stosowania tej stawki do wpisów dokonywanych po dniu 5 marca 1947 r. (uchwała ta jest zgodna z uchwałą Naczelnej Rady Adwokackiej zatwierdzoną przez Ministerstwo Sprawiedliwości);

3) z dniem 1 kwietnia 1947 r. podwyższono składkę adwokacką do 500.— zł, a dla adwokatów nie wykonujących zawodu (art. 16 dekr. z dn. 24.V.1945) — do 250.— zł miesięcznie (uchwała ta została zatwierdzona przez Naczelną Radę Adwokacką).

b) Sprawozdanie rachunkowe.

W okresie sprawozdawczym wpływy z tytułu opłat członkowskich wynosiły ogółem .... zł 4.907.600,— na którą to sumę złożyły się:

wpisowe	zł	436.200.—
opłaty manipulacyjne	„	101.400.—
składki członkowskie	„	4.370.000.—
Ogółem:	zł	4.907.600.—

Sprawozdanie rachunkowe przedstawia tabela umieszczona na str. 55.

Składki członkowskie wpłacane były na ogół, jak w roku ubiegłym, ze znacznym opóźnieniem.

Suma zaległych składek na dzień 31.XII. 1947 r. wynosiła zł 1.167.700.—, w tym należności wątpliwe stanowiły 231.760 zł (składki należne od adwokatów, którzy przebywają zagranicą, są aresztowani, chorzy itp.). Suma zaległych wpisów na dzień 31.XII. 1947 r. wynosiła 51.340 zł, (w tym należności wątpliwe zł. 2.000).

c) **Analiza poszczególnych pozycji budżetu.**

Na sumę 1.466.954.— wydatków ogólnych składają się następujące pozycje:

wydatki biurowe (utrzymanie lokalu biura, materiały piśmiennne, wydatki pocztowe, obwieszczenia i komunikaty, utrzymanie pokoju adwokackiego)	zł	832.490.—
zakup ruchomości i urządzeń biurowych . . .	„	146.164.—
udział w kosztach Naczelnej Rady Adwokackiej	„	459.600.—
pokryte wydatki Delegatury w Częstochowie	„	28.700.—
Razem. . . .	zł	1.466.954.—

Łączna suma wynagrodzenia personelu biura Rady wynosiła w początku 1947 r. zł 89.803.— po przeprowadzeniu podwyżki — wzrosła do zł 134.285.— miesięcznie.

Rachunek „Nieruchomości Al. Sikorskiego" — zawiera wpływy i wydatki związane z administracją nieruchomości, stanowiącej własność Izby, i zamyka się saldem 96.055.— zł.

Rachunek „Opłaty Członkowskie":

Suma zł 30.603.—w rubryce „stan r-ków na 1.I. 1947 r." po stronie Ma jest saldem początkowym (dodatnim) w 1947 r.

SPRAWOZDANIE RACHUNKOWE

za czas od 1.I.1947 r. — 31.XII.1947 r.

	Stan r-ków na 1.I.1947 r.		Obroty w 1947 r.		Stan r-ków na 31.XII.47 r.		Stan r-ków na 1.I.1948 r. po pokryciu wydatków	
	Wn.	Ma	Wn.	Ma	Wn.	Ma	Wn.	Ma
Kasa	83948	—	5706246	5474963	315231	—	315231	—
Banki	286426	—	1749440	1239685	796181	—	796181	—
Wydatki Ogólne	—	—	1658306	177744	1466954	—	—	—
Wydatki Personalne . . .	—	—	2061273	—	2061273	—	—	—
Nieruch. — Al. Sikorsk. 17 (Fund. Zap. Pośm.) . .	—	—	94599	190654	—	96055	—	96055
Opłaty Członkowskie . .	—	30603	516999	4907600	—	4421204	—	892977
Sumy Przechodnie . . .	—	6434	145176	151525	—	12783	—	12783
Różne	—	5600	62200	47200	9400	—	9400	—
Fundusz Oczysz. Miasta .	—	1500	—	—	—	1500	—	1500
Fund. Odbudowy Miasta .	—	12000	13000	1000	—	—	—	—
Fundusz Pomocy Zimowej	—	109700	208250	98550	—	—	—	—
Fundusz Zapomog. 10% .	—	81532	412255	574749	—	244026	—	244026
Nieruchomość — Chmielna 23 Fundusz im. Fr. Kotermanowiczowej . .	—	112655	217089	355667	—	251233	—	251233
Biuro Społ. Pom. Prawn.	—	—	287000	—	287000	—	287000	—
Fund. Odbud. Domu . .	—	—	182154	—	182154	—	182154	—
Fund. Biblioteczny . .	—	—	13608	105000	—	91392	—	91392
Zapomogi z 1945 r. . .	—	10350	17950	7600	—	—	—	—
	370374	370374	13345545	13331937	5118193	5118193	1589966	1589966

W roku 1947 na rachunek „Opłaty Członkowskie" wpłynęło łącznie ze składek członkowskich, opłat manipulacyjnych i wpisów zł 4.907.600.— z sumy tej w ciągu 1947 r. przeksięgowano zł 516.999.— na r-ek „Fundusz Zapomogowy", — po odjęciu więc od łącznej sumy uzyskanej z opłat członkowskich kwoty przeksięgowanej na r-ek „Fundusz Zapomogowy" pozostała suma zł 4.421.204.—, z której zostały pokryte wydatki ogólne zł 1.466.954 i wydatki personalne zł 2.061.273.— po czym pozostało saldo Ma na dzień 31.XII. 1947 r. w wysokości zł 892.977.—.

Rachunek „Biuro Społecznej Pomocy Prawnej" wykazało saldo w wysokości zł 287.000 — co stanowi wpłacone subwencje, związane z organizacją i funkcjonowaniem biura S.P.P.

Rachunek „Funduszu Odbudowy Domu" (Al. Sikorskiego 17) — wykazuje saldo Winien w wysokości 182.154 zł, na którą to sumę składają się wydatki, związane z odbudową domu przy Al. Sikorskiego 17 (szkic i plan odbudowy domu itp.). Suma ta została w 1948 r. pokryta wpływami ze składek na odbudowę domu.

d) Rozrachunek z Delegaturą Rady w Łodzi.

Delegatura Rady Adwokackiej w Łodzi posiada swój własny budżet, oparty na wpływach ze składek pobieranych od adwokatów zamieszkałych na terenie Sądu Okręgowego w Łodzi.

W okresie sprawozdawczym wydatki Delegatury (uposażenie, świadczenia socjalne, koszta ogólne, koszty wyjazdu członków Delegatury do Warszawy, ofiary) wyniosły łącznie 659.246 zł. Ponadto Biuro Społecznej Pomocy Prawnej w Łodzi otrzymało od Delegatury 70.000 zł tytułem pożyczki.

Delegatura Łódzka w okresie sprawozdawczym przekazała Okręgowej Radzie Adwokackiej z zainkasowanych wpływów ogółem 566.900 zł gotówką oraz kwotę 191.340 zł do ściągnięcia z tytułu zaległych składek.

2. Fundusz Zapomogowy.

Na potrzeby Funduszu Zapomowego Rada przekazywała do dnia 1 lutego 1947 r. — 20% wpływów ze składek i wpisów, a poczynając od 1 lutego 1947 r. — 10% tychże wpływów. Ponieważ jednakże z dniem 1 kwietnia 1947 r. podwyższono składki z 300 zł na 500 zł, zaś z dniem 6 marca 1947 r. podwyższono wpis z 3000 zł na 5000 zł — ogółem suma wpływów na Fundusz Zapomogowy nie zmalała w porównaniu ze stanem poprzednim.

Komisja Zapomogowa odbyła w okresie sprawozdawczym 3 posiedzenia i rozpatrzyła 103 sprawy, przyznając zapomogi oraz dary uzyskane z P.C.K. Ogólem wypłacono zapomóg na sumę 406.305.— złotych. Dokładne rozliczenie finansowe Funduszu Zapomogowego przedstawia się następująco:

od dn. 1.I.47 r. do dn. 31.XII.47 r. wypłacono zapomóg	406.305.—	Saldo na d. 1.I.47 r. . .	81.532.—
koszty przesyłki pocztą	5.950.—	Przeks. 20% wpł. m-c I.47 r.	51.130.—
		Przeks. 10% wpł. m-c II-XII	465.169.—
		Przeks. zapomogi z 45 r.	17.950.—
		Wpłynęło ofiar	2.000.—
		*) Naczelna Rada Adw. — udział w kosztach pogrzebu adw. Ettingera Mieczysława	35.300.—
Razem	412.255.—	Zwrot zapomogi w m-cu VI.47 r.	3.000.—
Saldo w dn. 31.12.47 r.	244.026.—	Razem	656.281.—
	656.281.—		656.281.—

*) patrz odsyłacz str. 58.

3. Fundacja im. Fr. Kotermanowiczowej.

Okręgowa Rada Adwokacka w Warszawie w dalszym ciągu zarządza nieruchomością w Warszawie przy ul. Chmielnej Nr. 23.

Zgodnie z testamentem i statutem Rada przeznacza wpływy z wymienionej nieruchomości na wypłatę stypendiów studentom prawa.

W roku 1947 wpływy z komornego zwiększyły się od 1.V.47 r. o zł. 10.000.— miesięcznie, wskutek oddania do odbudowy i wynajęcia 2 bocznych parterowych oficyn.

Komitet Fundacji w składzie: przewodniczący — Dziekan Tomorowicz Władysław-Janusz, skarbnik — Janczewski Stanisław-Janusz, członkowie — Podkomorski Jan, Zdanowicz Bronisław, Żywicki Władysław — odbył 2 posiedzenia, na których rozpatrzył 10 aktualnych spraw oraz przyznał stypendia 5 studentom prawa na rok akademicki 1947/48 po 4.000 zł. miesięcznie.

Stan finansowy Fundacji w okresie sprawozdawczym przedstawia się jak następuje:

Stan Funduszu:

Saldo na 1.I.1947 r.	zł	112.655.—
Ogółem wpłynęło za 1947 r.	„	460.193.—
Razem	zł	572.848.—

*) Poza powyższą sumę wpłacono w m-cu VI.47 r. zł 60.300.— na pokrycie kosztów związanych z pogrzebem zmarłego adw. Ettingera Mieczysława, która to kwota została mylnie zaksięgowana na r-k Wydatków Ogólnych. Natomiast częściowy udział Naczelnej Rady Adwokackiej w kosztach tego pogrzebu, w wysokości zł 35.000.— zaksięgowano na r-k Funduszu Zapomogowego. Wobec powyższego ogólna suma wypłaconych w 1947 r. zapomóg faktycznie wynosiła zł 406.305 + 60.000 — 35.300 = 431.305.—

Wydatki:

a) administr. i podatek od nieruchomości . . .	zł	149.635.—	
b) stypendia	„	164.000.—	
c) opł. sąd. ogłosz. porto i inne	„	7.980.—	321.615.—
Saldo na 1.I. 1948 r.			251.233.—

W celu zwiększenia oraz podwyższenia stypendiów Rada złożyła wniosek do Prezydium Rady Narodowej m. st. Warszawy o umorzenie podatku od nieruchomości za rok 1947 w sumie zł 130.490.—*)

W styczniu 1947 r. Rada wystąpiła do Sądu Okręgowego w Warszawie z pozwem przeciwko przedsiębiorcy budowlanemu Janowi Lewickiemu o zasądzenie zł 200.000.— z tytułu zabranego materiału budowlanego z posesji przy ul. Chmielnej Nr. 23.**)

*) Ministerstwo Administracji Publicznej dec. Nr. III S. F. 2 — 3/2/48 w roku 1948 umorzyło podatek w całości.

**) Sprawa miała cztery terminy. W dniu 14.4.1948 r. Sąd Okręgowy w Warszawie ogłosił wyrok, zasądzający 200.000.— zł.

SPIS RZECZY